

Diákok versenye

Február 11-én, hétfőn délután megkezdődtek a mindig nagy izgalommal várt Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyek. Szeged középiskoláinak diákjai ezen a rangos és színvonalas vetélkedőn igen jól szerepeltek és kitűnő helyezéseket értek el. Ennek is köszönhető, hogy a versenyző diákok száma az idei tanévben több a tavalyinál, s a különféle szaktárgyi versenyeken 435 tanuló kísérel meg eljutni az ország 10 legjobbja közé, melynek jutalma az illető tárgyban az érettségi vizsga és a felvételi vizsga alóli mentesség.

Részleteiben: biológiából 57, fizikából 104, kémiából 26, orosz nyelvből 37, angol nyelvből 62, matematikából pedig 129 tanuló jelentkezett a versenyre. A szakosított osztályok tanulói külön feladatokat kapnak, illetve munkájukat más módon, szigorúbb mércével bírálják el. A legnagyobb létszámú versenyzőgárda a Ságvári Endre (138) és a Radnóti Miklós gimnáziumból (195) kerül ki. Szakközépiskoláink elsősorban matematikából és fizikából küldték versenyzőiket.

A tanulmányi szaktárgyi versenyek mindennap délután 2 órakor kezdődnek. Hétfőn matematikából írásbeliztek a versenyzők; kedden biológiából, szerdán fizikából, csütörtökön kémiából, pénteken orosz nyelvből, február 18-án, hétfőn angol nyelvből írnak írásbelit. A verseny helye ebben az évben a Radnóti Miklós Gimnázium, ahol jól felkészült a nagyszámú versenyző fogadására.

A hagymások könnyebbségére

Iparszerű termelés ezerháromszáz hektáron

A két évszázados múltú visszatekintő makói hagyományok a nagyzemekben is sokáig makacsul őrizte hagyományait. A közös gazdaságokban — jobb híján — az ősi kiskertészeti módszereket alkalmazták. Az ültetést és a növényápolást a szó valódi értelmében terden csúszva, görnyedve, hajlongva végezték, s egy ember naponta alig kétszáz négyszöglet tudott beültetni. Az öregek így szokták meg, elképzelni sem tudták másként. A fiatalok azonban — érthetően — nem hajlandók vállalni a rengeteg fáradságot, az aprólékos kézi munkát, ami azért is kegyetlen dolog, mert hidegben, szélben is csinálni kell, ha elérkezik az ideje.

Az elavult ősi módszerek megváltoztatásával, régóta kísérleteznek, és az utóbbi három évben kezdtek kirajzolódni a nagyzemmi termelés járható útjai. Ezen a téren a makói Lenin Tsz kiváló eredményt produkált: gépesítette az ültetést, a növényápolást és a betakarítást. A több éve bevált módszer elterjesztésére kidolgozták a vöröshagyma iparszerű termesztésének technológiáját a minisztérium jóváhagyásával.

Az alapvető technológia leírása hetven gépet, oldalt tesz ki. Ezt azonban nem egyformán, hanem adaptál-

Gépek a boltoknak

Százmillió forint állami támogatás gépesítésre — 150 önkiszolgáló iparcikküzlet

A Belkereskedelmi Minisztérium a rövidített munkaidőt engedélyező kormányhatározat végrehajtására előírta, hogy a munkaidő-csökkentés bevezetésének korszerű technikai eszközök fokozottabb alkalmazásával kell párosulnia. Felhívta vállalatait arra, hogy a műszaki fejlesztés céljait szolgáló anyagi alapokat, erőforrásokat átmennyeltesse elsősorban az előmunkát helyettesítő technikai eszközök beszerzésére,

korszerű technológiák alkalmazására fordítsák. Ezenkívül a minisztérium — az utóbbi években gyakorlattá vált műszaki-fejlesztési, pályázati rendszerben — a korábban magasabb összeggel, mintegy 100 millió forint állami támogatással segítő vállalatokat a technikai fejlesztésben. Az 50 százalékos központi támogatást úttal kiterjesztették egyebek között a korszerű eladási, elsősorban az önkiszolgáló rendszerek bevezetésére az

iparcikk szakmában is, támogatást ad a minisztérium a kiskonténeres áruszállítás bevezetéséhez, elterjesztéséhez, előrecsomagoló, tisztító-, szeletelőgépek üzembe állításához, s vendéglátó vállalatok igénybe vehetnek állami támogatást úgynevezett előkészítő üzemek létesítésére is.

A kereskedelem technikai fejlesztését szolgáló eszközök bázisa a Műszaki Árut Értékesítő Vállalat. Csáki László vezérigazgató az MTI munkatársának elmondta, hogy felkészültek a megnövekedett igények teljes kielégítésére.

Az iparcikk szakmában például még nagy tartalékok, lehetőségei vannak a korszerű árusítási formának, amely egyik alapvető követelménye a munkaidő-csökkentésnek. Ezért tervezik, hogy mintegy 100–150 iparcikküzletet alakítsanak át önkiszolgáló rendszerűvé, s ehhez a MÜART 80–100 millió forint értékű különféle modul üzletberendezésről s hozzá megfelelő pénztárpultról, nagy teljesítményű pénztárgépekről, önkiszolgáló kosarakról, bevásárló kocsikról gondoskodott. A kereskedelem legnehezebb fizikai munkáját, az árutánpótlással járó szállítást és a belső anyagmozgatást, az árusításra is alkalmas kiskonténerek segítik. A MÜART az idén 15 000–20 000 ilyen kis szállítótartályt hoz forgalomba.

Bolygónk három holdja

Dr. Kazimierz Kordylewski docens, a krakkói Jagello Egyetem Csillagvizsgáló Intézetének tudósa címére megküldték az amerikai 6-os sz. űrlaboratórium vizsgálói eredményeiről szóló jelentést. Ezek igazolják Kordylewskinek azt a földi megfigyelését, hogy bolygónknak három holdja van.

Az amerikai űrlaboratórium tudományos méréseinek eredményét a csillagászok szeptemberi varsói világkongresszusán J. R. Roach professzor ismertette. Roach irányította a nevari (Új Jersey Állam — Egyesült Államok) csillagvizsgáló intézetből azokat a műszereket, amelyek a 6-os sz. űrlaboratóriumban működtek.

Roach professzor régebben kétségbevitte azt, hogy a „Kordylewski-féle holdak” léteznek. Legutóbbi, 15 hónapos megfigyelése azonban a lengyel tudós álláspontját igazolta. Roach azt is megállapította, hogy a „Kordylewski-bolygók” holdtöltei 4–5 nappal a rendes holdtölte előtt és után kerülnek sorra.

A szóban forgó holdak mozgását dr. Kordylewski

ez év nyarán afrikai tudományos expedíciója alkalmával is megfigyelte. A Kopernikus születése 500. évfordulója alkalmából szervezett afrikai expedíció teljes sikerrel járt.

Dr. Kazimierz Kordylewski egyébként 1961-ben figyelt meg először bolygónk három holdját. Megfigyelését hat évvel később J. W. Simpson amerikai csillagász is megerősítette. Egy szaturnuszféra-repülés alkalmával készített mérései igazolták a lengyel tudós felfedezésének helyességét. J. R. Roach professzor legutóbbi bejelentése véglegesen megerősíti e csillagászati felfedezést.

Kiállítási napló

Agyagból gyúrt humor

Kevesen szeretik, ha csiklandozzák őket, s azon sem tud mindenki jóízűt nevetni, ha habos tortát vágunk a képébe. De egyre többen élvezik az éles szemű paraszti humor vaskos tréfáit, a bölcs iróniát, a humorról fűszerezett gondolatokat. Sajnos, még egyelőre ez a kevesebb. A képzőművészetben — néhány naiv alkotó és karikatúrista kivételével — mintha kifogyott volna a nevetés szándéka, mintha a képi kifejezés számúzte volna az ironikus ábrázolást, a szatírárt, a bölcsen mosolygató humort.

Nyílt vasárnap Szegeden, a Közművelődési Palota kupolacsarnokában egy különös kiállítás, mely visszaadta sokunknak a gondolatgazdag humorba, a kaján népi bölcsességbe vetett hitét. A Makón élő Jámborné Balog Tünde — aki az elmúlt években batikmunkáival vívott ki országos hírnevet — mutatja be ötvennél több terrakotta-szobrocskáját. Valamennyi egy gondolkodó alkotóművész keze nyomát viseli úgy, hogy a népi szemléletmód formakincsével, a hol bölcs, hol ironikus, hol szatirikus humor eszközeivel ötvözi sajátosan egyéni művészetét. Agyagból gyúrt anygalkák, parasztszobák, juhászok, királyok, népi figurák, biblikus alakok népesítik be a különös birodalmát. Mindegyik típus, karakteresen megformált alak, melyek ízeseen őrzik a népi fazekasörökséget, az ornamentális díszítőművészetet, a formális hagyományait, de magukon viselik a ma alkotó-érző-gondolkodó művész szemléletvilágát, megbocsátó mosolyát, lehangoló ötlethez, plasztikai leleményeit is. Erőteljes karakterek agyagfigurái. Miniket mintáztott meg Jámborné Balog Tünde akkor, amikor galambpárt, álteknőst, csigaméretű sünleányt, hagymaméretű, Bacchust, anygalkákat formált agyagból. Terrakotta szobrainak bemutatóját

néhány új batikképével tette teljessé, melyekben népdalok, balladák, mesék alakjai kelnek életre.

Jámborné Balog Tünde agyagszobrocskái új szintet jelentenek, gazdagabb lett velük e táj képzőművészeti arculata. Azzal az egészséges, tiszta és bölcs szemléletmóddal, melyre a népművészet tartalma taníthatja a ma alkotóit.

T. L.

Képernyő

Szórakoztunk?

Például Henrik király és az ő feleségei történetén? Több okunk van rá, hogy feltételezzük, a hatrészes angol film nézőinek többsége valóban szórakozott. Először is: kielégítették kíváncsiságát. A feleségfaló Henrikről tudniillik nálunk is mindenki hallhatott, olvashatott, valamint, viselt dolgairól azonban mindeddig nem értesülhettünk ilyen kimerítő részletességgel.

A történelmi témák filmrevivói tudják, milyen hálás dolog korhű környezetben és kosztümökben megleveníteni hajdanvolt eseményeket, mert mindenkit érdekelt, milyen lehetett az ősök világa. Bár a királyi lakosztály egyhangú ridegségét és Henrik hatalmas prémgálájának és szertartásainak nyögéseit hamar megszoktuk, Londonból pedig mit sem láttunk, az események szereplőinek „korhű gondolkodásmódja” elszórakoztatott. Vagy legalábbis az alkotók igyekeztek, amellyel akkori indítékokkal próbálták magyarázni az akkor is világszenzációt jelentő királyi cselekedeteket. Ezzel egyúttal elérték, hogy

Pontosan számolva, összesen 105 ezer 508 tagot tartanak nyilván, megyénk fogyasztási, takaréki-, lakásfenntartó, lakásépítő és garázsszövetkezetei. Ennyi tag véleményét várják vagy közvetlenül, vagy küldöttek közvetítésével a következő napokban-hetekben sorra kerülő küldöttgyűléseken, illetve közgyűléseken a szövetkezetek választott testületei. Mondhatnánk úgy is, hogy a 105 ezer tag „szájaize” szerint szeretnék a szövetkezetek egész évi munkáját szervezni. Számadásról is szó van természetesen, csak úgy, mint bármely más szövetkezetünk közgyűlésén. Az elmúlt év gazdálkodásáról, eredményeiről és problémáiról mindenképpen tudnia kell mindenkinek, akit valóban érdekel a szövetkezet — és miért ne érdekelné mindenkit, hiszen a közösséggel járó előnyöket és kötelezettségeket mindenki maga vállalja.

E szövetkezetek megyei szövetsége, a MESZÖV, elnöksége útján ajánlatot küldött a választott vezetőknek, hogy föl hívják figyelmüket néhány olyan pontra, aminek mindenképpen helyet kell kapnia a közgyűlések napirendjében. Igent vagy nemet kell mondani rá a tagoknak, a közös bölcsesség belátása szerint. Olvassunk be ezekbe az ajánlásokba, emeljünk ki belőlük néhány megszívlelendő gondolatot!

Az egyik tanács: ahol lehet, írásbeli beszámolót küldjenek a meghívó mellékleteként. Több idő marad a lényeges dolgok megbeszélésére, nem „hallgatóság”, hanem saját ügyükben döntő tagok vesznek így részt a közgyűléseken. Van idejük előre megismerni a főbb problémákat — és a kicsiket is —, utána is járhatnak, mindenképpen hasznos tehát az ajánlat.

Egy másik mondat azt szorgalmazza, hogy kezdődjék a beszámoló így: az előző közgyűlésen ezek és ezek a határozatok születtek. A szövetkezet törvénye az ilyen határozatot, mindenképpen el kell mondani, mi valósult meg belőle. Nyilván nem „átfogó”, hanem

részletes beszámolóra gondolt itt is a MESZÖV elnöksége.

Az AFESZ-eknek szánt tanácsok között ezt olvassuk: Javasoljuk, hogy a vásárlási visszatérítésre jelentősen magasabb összeget hagyjanak jóvá, mint a tisztségviselők jutalmazására. Világos a tanács, minden szó fölösleges mellé.

Kétévenkénti revizori szűrvizsgálatot él át minden szövetkezet. A közgyűlés joga, hogy tudjon róla. Volt AFESZ, ahol alapszabályban rögzítették, mennyivel emelik a részjegy árát, határidőt szabtak a befizetésre és szankciót a mulasztásoknak. A határidő nem az alapszabály gondja, a szankciókat pedig a szövetkezeti törvény csak meghatározott esetekben engedélyez, mert szövetkezetpolitikai károkkal járhatnak.

Az ifjúsági törvény szövetkezeti végrehajtására, a reprezentáció szabályozására, az AFESZ-ek fejlesztési tevékenységére, az ellenőrzés jobb megszervezésére, az országos szövetség állásfoglalása mindenképpen irányt adó és hasznos segítség lehet.

A MESZÖV elnökségének ajánlása igyekeznék mindegyikre gondolni, aminek egyik szövetkezet életében megoldásra, jóváhagyásra, útnakindításra vár. Sok tapasztalat összegzése szülte ezeket a tanácsokat. Még arra is gondoltak, jobb személyesen meghívni azt, aki elérhető, mint meghívós formulával. Mindenképpen érdemes hallgatni ezekre a tanácsokra, de semmiképpen nem szolgálnak kitérő céljait, ha a közgyűlések ezek „lepörgetésére” vállalkoznának csupán. A közgyűlés — ha részletekben tartják is —, a szövetkezet döntést hozó legfőbb testülete. Ügyelni kell olyan légkör megteremtésére, ami biztosítja minden gond felvetésére, és minden eredmény elismerésére. A szövetkezetek döntő többségében várhatóan az eredmények javára billen a mérleg, ne fukarkodjunk tehát kimondani azt sem, hogy elismerjük a jó munkát, és köszönetet mondunk érte.

H. D.

dául a komolyzene kedvelői. Nem hisszük, hogy a zenétől nagyon távoli vetélkedőkérdések túlzottan érdekelnék őket. A középkorú urak és hölgyek esetlen topogásának nézegetése viszont nem tartozik a könnyűzene-rajongók kedvenc időtöltései közé. A történelmi filmek szerelmesei nehezen viselik, ha Rákóczi herceg ajkán kifoghatatlanok a közhelyek, ha töprengései áltöprengések, története súlytalan, mert alig van köze a történelemhez. Nem tudni, kinek szánják ezeket a bosszantóan didaktikus történelmi játékokat. Mindenestre a gyerekek ilyenkor már alszanak, megnyugtató, hogy megbízhatóbb forrásokból nyerik ismereteiket.

Ma este a Thália Színház előadását közvetítik felvételtől. A Bartókiana című dokumentumjáték rendezője Kazimír Károly, főszereplője Kozák András. Holnap, szerdán este Major Ottó: Szerelmek és halál a Kapucinus utcában című regény mutatja be a Nyitott könyvet. S. E.